

nies 36-40. Encara: *La Casa stó* en els afores de Novel·la (a la Fornà Baixa, xxxvi, 53.6). *L'Astor*, accident de la costa de Pollença (Nomencl. Mar. xlii, 5).

Per a la variant *austor*, veg. allí, lín. 6-26; per a *astorc*, 27-42. En aquella variant (o la seva succedània *Ostor*), el nom d'un d'aquests dos llocs figura, en bastants docs. del S. XII, designant persones que vindrien de (2) o (1): Poncius de *Oxtor*, personatge de l'Espluga de Francolí, 2.ª meitat S. XII; Raim. de *Z'Ostor* 1181, Poncii de *Oxtur* 1185, Brds de *Auztor* 1195; Rndi de *S'Austor* 1197; Poncii de *Z'Austor*, Poncii de *S'Austor* 1197 (*Cart. de Poblet*, 27, 7557, 144, 50, 221, 36). Bertran i el fill de Domingo de *Aztor*, eren veïns de Vall-de-roures, a. 1354 (*BoHiGeBar*. I, 129). *Astor* avui cogn. del batlle de la Tor de Querol (xxiii, 67, 23).

També en aquella variant *Astorc* (o combinant-ho amb *austor*): Jaume I regalà un palau a Jaca al cavaller jaqués Don *Austorgio* o *Astorc* (*Libro de la Cadenana* de Jaca, 126); es comprèn que s'aplicaria com a sobrenom (i després prenom) de nobles molt donats a la caça d'altura. Després passà fins i tot a dames: «ad *Estorgam*, cum filio suo Petro Calvel», 35 sol. rebut ross. de 1204 (*Cart. Alart-Henry*, III, 3); «et dentur *Estorgue femine*» 1240 (Alart, *InvLC*, s. v. *Astorg*). Modernament ha quedat com cognom, p. ex. el del gramàtic i poeta olotí Pau *Estorch* («Tamboriner del Fluvià»). *L'AlcM* troba el cogn. *Astorch* a tres pobles veïns de Bna., i alterat *Stort* en set del NE. del Principat. És clar que fóra fantàstic pensar en un nom gr. *ἔστοργος* (que ja no val la pena comprovar si existeix tal formació, concebible a base de *στέργειν* 'amar').

S'Astorell Mall., millor *Estorell*, vol. (, p. 133 *Astòs*, V. *Estòs*

L'Asurca, pda. de Rellu i de la Torre de les Maçanes (xxxv, 76.22). De l'ar. *az-zurq* 'els blaus', pl. de l'adj. 'azraq' 'blau'. Proveït d'article català **l'Asurc*, havent estat entès com un femení (*la zurk*), se li afegí la -a de la terminació femenina catalana. *Azraq* o 'blau', com és sabut, s'usava com a sobrenom dels moriscos rebels del Migjorn valencià (recordem llur famós capitost de fi S. XIII *Alasrac*), i sobre això i l'actual dita «els *Blauets*» (successor d'això, com a sobrenom modern de la gent de la Marina) molt que deixà escrit el P. Chabàs, a *El Archivo* de Dénia. Endevenim que aquesta zona central de la Marina, rebria el nom *az-zurq* per alguna concentració que hi devien fer dels resistents dels Ss. XVI-XVII. Veg. l'*Anadrac* de Penàguila (p. 178) < *N'Alaz(d)rac*.

Asvarador, barranc de l'~ (Realenc d'Alzira), V. *Esvarador*, xxxi.

AT (NP i NL)

A la Vall d'Albaida recullo el nom del *Barranc de át* a Carrícola (xxxii, 138.9): no li veig explicació raonable en àrab (*ad-dai'ât* 'les aldees?', però fóra molt forçat fonèticament). Una dotzena de k. més enllà, a Castelló de Rugat m'indiquen un *Tossalet de Pereat*

(xxxii, 152.22), que ens revela prou clarament un NP precedit del prenom. Però ha de ser un NP antic, car no tinc notícia de tal cogn. (res tampoc en els índexs de la GGRV). Antigament, sí: oc. *At de Mons* trobador clàssic, *Ato de Fozes* cavaller arag. (Cròn. de Jaume I etc.); Mir *At*, a Organyà a. 1044 (*BABL* VIII, 428); *Actus* en un doc. d'Alaó a. 977 (Abadal, P. i *Rbg.*, núm. 240); *At* a. 1069 (*Cart. St. Cugat* II, 332). Es troba un *Attus* com a NP romà (Schulze, 519); però deu ser coincidència casual: crec que és germànic *ATT*, Först. 152 i Aebischer, *Onom.*, p. 21.10; i ho comprova el fet d'aparèixer també amb declinació en -ON, de complement: *Ató* a. 980 (Abadal, ib., núm. 261); o, en genitiu patronímic: *Asner Atons* a Alaó a. 972 (ib. núm. 218).

ATAIA, antic castell morisc a la Marina de Dénia, darrere la llista de castells revoltats, als quals es dona treva, en l'a. 1276: «Merinyen e Alarch e Aguilar, e Alaguar, e *Ataya*, e Salxet, e Gartx, e Serra de Alascar, e Serra de Confrides, e Berdia --- qui no són en esta tregua» a. 1276, doc. en aragonès, de la cancelleria real Soldevila, *Pere el Gran*, I, 2.ª part, A-12.65). Judicant pel context devia ser al N. de Callosa, on es troba Laguar, i no massa lluny de les serres de Bèrnia i Guadalet. No crec que vingui de *ḍai'a* 'aldea' ni de *ḍā'a*, *taguáye*: regió'n) *PAlc* 377: les *taas* en qué dividia en el R. de Granada, sinó de l'arrel ar. *ṭwy* 'redoblar, plegar', probablement *at-tāya* amb un sentit com 'el terraplè, l'avant-mur': *ṭayy* en *RMa* (526) «aplicare», amb les diferents formes d'aquesta arrel: *ṭayy*, *ṭawayt*, *ṭawi*, *-in*; *PAlc* (204b26ss.) «dobladura, lo doblez: *tāya*, *ṭayāt*»; «doblo pena: *bal mutuī*; dobladura 3 vezes: *mutuī ḥalaḥ mirār*»; Belot, 426b: *tāya* «terrasse, aire à sécher des dates, rocher dans les sables».

No descarto (ni ho tinc comprovat) que s'hi identifiqüi el nom que apareix en combinació en *Beni-Taia*, llogaret de la vall de Gallinera (uns 10 k. a l'O. de Laguar), que tenia 15 cases de moriscos a la fi del S. XVI (SSiv. 144); però crec que ell es confor atribuïnt-li una variant *Benitaber*, que ell mateix dóna (p. 143), com a anex d'Alcúdia de Cocentaina (Ss. xv-xviii). De tota manera, *Benitaia* pot contenir la mateixa arrel que he precisat per a *Ataia*, si bé més aviat en el part. act. *tāyi*, fem. *tāyiyā*; cf. el nom beduí *ṭawiyān* (Hess). Potser també la pda. de *Tè* a l'Ebre, te. de Vinebre (xiii, 58.12): pot haver estat, primer, *Tai* o *Atai*, canviat en *Tè* fugint de les formes mossàrabs com *aira* = cat. *era*, *primair* = *primer*.

La è d'aquesta forma *Tè* també pot resultar, en efecte, de contracció de *éa*; llavors hi identificaríem el nom «cap de la vayll de la *Tea*» NL antic del te. de Xert en el Maestrat, segons els Privilegis de St. Mateu, a. 1322, que els pràctics del país m'identifiquen amb el barranc a la Cova o Coveta de la *téa* (xxviii, 130.7, 31). En canvi cal separar-ne el *Pla de la Teia*, veïnat en un planell de boscos, te. Sta. M.ª de Besora (Rip.), on es tracta del cat. *teia* com a símbol dels arbres resinosos que poblén tota aquella rodalia (1953, Ll. XIII, ape. p. 3).